

Förvaltningsstab Regionstab

Regeringskansliet
Infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

**Region Gävleborg Yttrande - Remiss -
Beredskapsflygplatser Trafikverkets delrapport
Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga
flygtransporter och Trafikverkets slutrapport
Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga
flygtransporter (I2021/02082).**

Trafikverket har haft i uppdrag att analysera frågan om beredskapsflygplatser med utgångspunkt i bland annat erfarenheter från ordningen med temporära beredskapsflygplatser under pandemin samt hälso- och sjukvårdens och andra samhällsviktiga funktioners behov av tillgänglighet för samhällsviktiga flygtransporter i hela landet. Uppdraget har enbart omfattat uppbyggnaden, finansieringen och driften av systemet med infrastrukturen som ska kunna användas för samhällsviktiga flygtransporter utanför öppethållningstid.

Övergripande synpunkter

Region Gävleborg konstaterar inledningsvis att det är positivt att Trafikverket föreslår ett ytterligare antal beredskapsflygplatser, jämfört med myndighetens analys och förslag från 2020. Ökningen motsvarar 33 procent jämfört med det ursprungliga förslaget. Att det redan efter så kort tid har uppkommit behov av en utökning visar dock att kunskapsläget är osäkert och förutsättningarna både vad gäller säkerhetsläget i stort och lärdomarna efter pandemin fortsatt är föränderliga. Med det sagt så bedömer Region Gävleborg att Trafikverkets förslag inte är tillräckligt vad gäller samhällsviktiga transporter till och från Gävleborgs län.

Region Gävleborg föreslår därför att utredningen kompletteras och flygplatsen och den före detta flygflottiljen (F15) i Söderhamns kommun upptas i det nationella systemet för beredskapsflygplatser.

Allmänna synpunkter

Region Gävleborg har under utredningsarbetet påpekat för Trafikverket behoven som finns i Gävleborgs län ur krisberedskaps- och totalförsvarsperspektiv. Detta har skett genom en skrivelse undertecknad av regionstyrelsens ordförande, landshövdingen och kommunstyrelsens ordförande i Söderhamns kommun. Vidare har Söderhamns kommun tydligt visat att den har för avsikt att tillgängliggöra kommunens flygplats för beredskap, krishantering, skydd mot olyckor och totalförsvar. Redan i dag använder vissa myndigheter flygplatsen för tankning och som depå. Det är därför anmärkningsvärt att behovet av en beredskapsflygplats i Gävleborgs län inte har beaktats i utredningen. Flygplatsen i Söderhamn är länets enda flygplats med kapacitet att ta emot större flygplan. Den ligger strategiskt placerad mellan de tre akutsjukhusen i länet.

Liksom i övriga Sverige har coronapandemin betytt en stor belastning på hälso- och sjukvården i Region Gävleborg som har tvingats flytta patienter mellan sjukhusen i och utanför länet. Under pandemin har Försvarmakten använt flygplatsen i Söderhamn för sina helikoptertransporter av patienter. I vissa fall har transport av sjuka dock varken varit lämplig med helikopter eller ambulans, eftersom transportvägen har varit för lång. Tillgång till möjlighet att flytta patienter med ambulansflyg är därför central och här skulle en beredskapsflygplats i Söderhamn kunna få en stor betydelse.

Utöver intresset för att transportera patienter vill Region Gävleborg utifrån beredskapssynpunkt även poängtera betydelsen att via flygplatsen snabbt kunna flyga in eller ut sjukvårdsmateriel eller personal. Flygplatsen kan också nyttjas för att flyga in skyddsmateriel och reservdelar för att säkerställa att vitala system för sjukvården finns på plats. Det gäller exempelvis delar till ventilation, syrgas och medicinska gaser. Denna fråga är särskilt relevant i det arbete som regeringen har initierat kopplat till hälso- och sjukvårdens försörjningsberedskap.

Hälso- och sjukvården är en samhällsviktig verksamhet och är en del i totalförsvarets sjukvårdssystem med uttalad uppgift att värna befolkningens liv och hälsa. Den ska vid höjd beredskap och under krig bidra till Försvarmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Det bedöms som centralt för totalförsvaret att det finns en trovärdig förmåga att omhänderta människor drabbade av krigets verkningar. Till följd av krigets direkta konsekvenser finns därför ett behov av att snabbt kunna omhänderta ett stort antal traumapatienter under hastigt uppkomna och kortare perioder. En fungerande beredskapsflygplats i Gävleborgs län innebär en sammanlagd förmågehöjning inte bara för länet utan totalförsvaret som helhet.

Regionstyrelsen 2022-03-16

Marie-Louise Dangardt
Regionstyrelsens ordförande

Johan Sörensson
Stabsdirektör